

جناب ابوالحسن دماوندی مؤذن شخصی مظفرالدین شاه بوده است.
دماوندی در سال ۱۳۴۶ یا ۱۳۵۰ شمسی متولد شد و اذان
و آواز ایرانی را همزمان از استادان اصفهانی مانند
سید عبدالرحیم اصفهانی و سید جعفر لاهیجی فرا گرفت

مروری بر تعدادی از اذان های مشهور در طول این سال ها

بخوان به نام خداوندت

اذان در ماه رمضان جایگاه متفاوتی پیدا می کند؛ برخلاف طول سال که بیشتر افراد فقط به زمان پخش اذان توجه می کنند، در این ماه با توجه به حال و هوای معنوی رایج بین مردم، توجه بیشتری به اذان و صوت و لحن گوینده اذان صورت می گیرد. کافی است به لحظات قبل از افطار دقت کنید که در میان حس و حال دعاها و مناجات های پیش از اذان، همه در انتظار شنیدن اذان را هستند و حتی برخی افراد که شبکه های تلویزیونی را بالا و پایین می کنند تا به اذان مورد علاقه شان گوش دهند. در این گزارش مروری بر اذان های ماندگار ایران و برخی نقاط جهان داشته ایم، اذان هایی از زمان قاجار و پهلوی تا اذان های تازه تر که حس و حال امروزی تر دارند.

محمد وفایی
خبرنگار

جناب ابوالحسن دماوندی

اذان ابوالحسن دماوندی احتمالاً قدیمی ترین اذان ایرانی است که روی صفحه گرامافون ضبط شده و به ما رسیده و نکته متفاوتی که پس از گوش دادن این اذان جلب می کند، ترجمه همزمانی است که شخص دیگری پس از ادای عبارات اذان توسط مؤذن، ارائه می کند. نکته دیگر، تحریرهای گوش نواز و پرتعدادی است که دماوندی در همه قسمت های اذان به کار می برد و شاید بتوان گفت اذان او بیشتر به یک آواز ایرانی از یک استاد آواز شبیه است. قدمت این اذان که در فواصل بیات ترک قرائت شده، به سال ۱۳۰۸ می رسد و جالب است بدانید که جناب ابوالحسن دماوندی مؤذن شخصی مظفرالدین شاه بوده است. دماوندی در سال ۱۳۴۶ یا ۱۳۵۰ شمسی متولد شد و اذان و آواز ایرانی را همزمان از استادان اصفهانی مانند سید عبدالرحیم اصفهانی و سید جعفر لاهیجی فرا گرفت. بجز اذان، یک صفحه آواز افشاری با تار آقا میرزا حسینی نقلی و یک صفحه هم با تار حاجی علی اکبر خان شهنازی از ابوالحسن دماوندی به جای مانده است. او سال ۱۳۵۹ درگذشت.

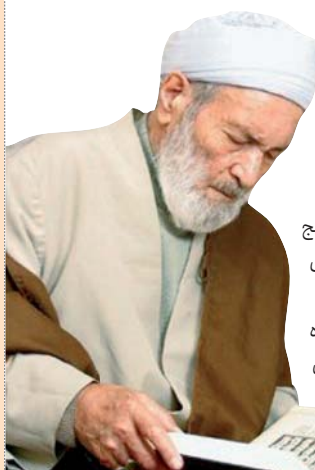
محمد آقائی

شیخ محمد آقائی روحانی، قاری قرآن و مؤذن خراسانی و قدیمی ترین مؤذن برجسته و صاحب سبک آستان قدس رضوی و از پیشکسوتان تلاوت اذان در رادیوی ایران بود. اذان آقائی یکی از مشهورترین اذان های یک قرن اخیر است که در سال ۱۳۹۰ در فهرست آثار ملی ایران جای گرفته است. او اذان را در دستگاه شور اجرا کرده و اجرایش از نظر صوت و لحن کم نظیر است.

زنگ خاصی که صدای او دارد، باعث شده دانشش با سایر اذان های مشهور متفاوت باشد. او در جوانی مؤذن مسجد گوهرشاد در حرم مطهر امام رضا (ع) بود و صبح، ظهر و شب بدون بلندگو و از بالای گلدسته های مسجد اذان می گفت. در نهایت اذان مشهور شیخ محمد آقائی در سال ۱۳۲۷ در رادیو تهران ضبط شد که این اذان همچنان از شبکه های صدا و سیما پخش می شود. این مؤذن خوش صدا در نهایت در سال ۱۳۷۲ در تهران فوت کرد.

رحیم مؤذن زاده اردبیلی

مشهورترین اذانی که به ویژه در ماه مبارک رمضان زیاد شنیده می شود، همین اذان است که رحیم مؤذن زاده اردبیلی آن را سال ۱۳۳۴ و در ۳۰ سالگی گفته است. این اذان در گوشه روح الارواح خوانده شده و مؤذن زاده در حالی که روزه بوده، آن را در استودیوی شماره ۶ رادیو و در بیات ترک اجرا کرده است. محمدرضا شجریان معتقد است مؤذن زاده در این اذان دستگاه عظیم بیات ترک را در پنج دقیقه خلاصه کرده است. این اذان گوی مشهور ایرانی درباره دلیل بودن لحن اذانش گفته بود ما ایرانی هستیم و اذان ما باید برخاسته از فرهنگ خودمان باشد. «الان اذان خوان هایی هستند که از اذان خوان های عربستانی تقلید می کنند و این پسندیده نیست. خودمان باید ابتکار به خرج دهیم.» مؤذن زاده در سال ۱۳۸۴ بر اثر سرطان در تهران درگذشت و اذان مشهورش در سال ۱۳۸۷ به عنوان یک اثر ملی معنوی ثبت شد.

محسن حاجی حسینی کارگر

فاجعه منا در سال ۱۳۹۴ حال و هوای غمباری به حج تمتع آن سال بخشید و شهادت ۴۶۴ نفر از هموطنان، کام همه را تلخ کرد. در میان شهدای این حادثه، یکی از آنها بیشتر مورد توجه قرار گرفت و سر زبان ها افتاد، محسن حاجی حسینی کارگر، قاری بین المللی ای که نفر اول مسابقات جهانی مالزی بود و افتخار اذان گفتن در حرم مطهر امام رضا (ع) را هم داشت. این قاری مشهدی روزهای چهارشنبه اذان صبح را در حرم مطهر قرائت می کرد و پس از شهادت در منا، اذان با صدای وی نیز به شبکه های صدا و سیما راه یافت.

حسین صبحدل

کارشناسان، اذان حسین صبحدل را هم ردیف اذان مؤذن زاده تعریف می کنند، چرا که صبحدل هم به همه زوایای موسیقی ایرانی تسلط دارد و اذانی که در بیات ترک خوانده بسیار مشهور شده است. با گذشت حدود ۴۰ سال از این اذان، محبوبیت آن همچنان به قوت خود باقی است و علی رغم خوانده شدن این اذان در بیات ترک، تفاوت چشمگیری با اذان مؤذن زاده در آن وجود دارد. صبحدل علاوه بر مؤذن بودن، در برنامه های رادیویی و تلویزیونی آغاز انقلاب نیز نقش مهمی داشته و به ویژه در تولید و هدایت برنامه های مناسبتی ماه مبارک رمضان تاثیرگذار بوده است. به گفته سهیل محمودی، حسین صبحدل نقش مهمی در خلق ربنای مشهور محمدرضا شجریان داشته است. برگزاری جلسات قرآنی در مساجد و حسینیه ها و داوری در مسابقات قرآن، از دیگر فعالیت های اوست. صبحدل سال ۱۳۸۸ و پس از گذراندن سه سال بیماری سخت ریوی در ۷۸ سالگی دار فانی را وداع گفت.

